

जागतिक बँक अर्थसहाय्यित (Strengthening Teaching-Learning and Results for States (STARS) या योजनेसाठी अनुसूचित जाती उपयोजना घटकाचा (SCP) तिसरा हफ्ता म्हणून केंद्र हिस्सा रु.८,९५,५८,०००/- व राज्य हिस्सा रु.५,९७,०५,३३३/- असा एकूण रु.१४,९२,६३,३३३/- इतका निधी वितरीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : पूरक-२०२३/प्र.क्र.१०९/एसडी-६
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक:- १६ फेब्रुवारी २०२४

वाचा:-

- १) वित्त विभागाचे क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि.१२.०४.२०२३, दि.०८.१२.२०२३ व दि.०५.०२.२०२४ रोजीचे परिपत्रक.
- २) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.१२/एसडी-६, दि.१८.०८.२०२३
- ३) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.१२/एसडी-६, दि.३०.१०.२०२३
- ४) केंद्र शासनाचे निधी वितरण आदेश क्र.No.१२-२५/२०२३-IS.१(SC), दि.०२.०२.२०२४
- ५) राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांचे पत्र क्र.मप्राशिप/सशि/३rd Inst./STARS/Rec, Non Rec/(GEN,SC,ST) निधी मागणी/२०२३-२४/३८५, दि.०५.०२.२०२४
- ६) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र:-बीजीटी-२०२३/प्र.क्र.६१/अर्थसंकल्प (विधयो), दि.१३.०२.२०२४.

प्रस्तावना :-

जागतिक बँकेद्वारे अर्थसहाय्य केल्या जाणा-या राज्यातील शिक्षण पद्धतीतील अध्यापन, अध्ययन व परिणाम याचे बळकटीकरण (Strengthening Teaching Learning and Results for States) या प्रकल्पासाठी महाराष्ट्रासह एकूण सहा राज्यांची (हिमाचल प्रदेश, महाराष्ट्र ओडीसा, राजस्थान, मध्यप्रदेश आणि केरळ) Performance Grading Index मधील कामगिरीच्या आधारे निवड करण्यात आली आहे. सदर कार्यक्रम माहे मार्च, २०२१ पासून सुरु झाला आहे. या योजनेसाठी आतापर्यंत अनुसूचित जाती उपयोजना व अनुसूचित जमाती उपयोजना या घटकांसाठी स्वतंत्र लेखाशीर्ष विहित करण्यात आले नव्हते.

त्यामुळे या घटकांसाठीचा खर्च सर्व साधारण घटकांसाठी करण्यात आलेल्या तरतुदीतून भागविण्यात येत होता. सन २०२३-२४ मध्ये आतापर्यंत या योजनेचे दोन हफ्ते वितरीत करण्यात आले असून दोन्ही वेळा अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती उपयोजना घटकांसाठीचा निधी सर्वसाधारण घटकांसाठीच्या लेखाशीर्षाखालील तरतुदीतूनच वितरीत करण्यात आला आहे. तथापि, आता अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती उपयोजना घटकांसाठी केंद्र व राज्य हिस्स्यासाठी स्वतंत्र लेखाशीर्षे प्राप्त झाली असल्याने योजनेचा तिसऱ्या हफत्याचा निधी त्या त्या घटकासाठी विहित करण्यात आलेल्या लेखाशीर्षाखालील तरतुदीतून वितरीत करता येणार आहे.

२. केंद्र शासनाने संदर्भ क्र.४ येथील दि.०२.०२.२०२४ रोजीच्या निधी वितरण आदेशान्वये सन २०२३-२४ या वर्षासाठी अनुसूचित जाती योजनेचा तिसरा हफता म्हणून केंद्र हिस्स्याचा निधी उपलब्ध करून दिला आहे. त्यानुसार सदर केंद्र हिस्स्याचा निधी व त्यास समरूप राज्य शासनाचा निधी वितरीत करण्याबाबतचा प्रस्ताव संदर्भ क्र.५ अन्वये शासनास सादर करण्यात आला आहे.

३. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने संदर्भ क्र.६ येथील शासन निर्णयान्वये केंद्र हिस्सा (२२०२ के ८११) या लेखाशीर्षाखाली रु.८,९५,५८,०००/- इतका निधी व राज्य हिस्सा (२२०२ के ८२९) या लेखाशीर्षाखाली रु.५,९७,०५,३३३/- इतका निधी या विभागास अर्थसंकल्पीय निधी वितरण प्रणालीवर वितरीत केला आहे. सदर निधी राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

जागतिक बँकेद्वारे अर्थसहाय्यित राज्यातील शिक्षण पद्धतीतील अध्यापन, अध्ययन व परिणाम यांचे बळकटीकरण (Strengthening Teaching Learning and Results for States) (STARS) या प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीकरिता केंद्र शासनाने सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाकरिता अनुसूचित जाती उपयोजना घटकाकरीता तिसरा हफता म्हणून उपलब्ध करून दिलेला केंद्र हिस्स्याचा रु.८,९५,५८,०००/- इतका निधी व त्यास समरूप राज्य हिस्स्याचा रु. ५,९७,०५,३३३/- इतका निधी असा एकूण रु.१४,९२,६३,३३३/- इतका निधी राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, चर्नी रोड, मुंबई यांना खालीलप्रमाणे वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

(रक्कम रुपये)

योजनेचे नाव:- जागतिक बँकेद्वारे अर्थसहाय्यित राज्यातील शिक्षण पद्धतीतील अध्यापन, अध्ययन व परिणाम बळकटीकरण (Strengthening Teaching Learning and Results for States) (STARS)
(अनुसूचित जाती उपयोजना) (SCP)

निधी हिस्सा	लेखाशीर्ष	सन २०२३-२४ अर्थसंकल्पित निधी	पूरक मागणीद्वारे अर्थसंकल्पित निधी	एकूण अर्थसंकल्पित निधी सन २०२३-२४	वितरीत करण्यात येत असलेला निधी
१	२	३	४	५	६
केंद्र हिस्सा ६० टक्के	मागणी क्रमांक एन-०३, २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, ७८९, अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना (०१)अनुसूचित जाती उपयोजना (०१)(०७) जागतिक बँकेद्वारे अर्थसहाय्य केल्या जाणा-या राज्यातील शिक्षण पद्धतीचे अध्यापन, अध्ययन व परिणाम यांचे बळकटीकरण(केंद्र हिस्सा ६०%) (कार्यक्रम) (२२०२ के ८११) ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	निरंक	२०,८३,०७,०००	२०,८३,०७,०००	८,९५,५८,०००
राज्य हिस्सा ४० टक्के	मागणी क्रमांक एन-०३, २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, ७८९, अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना (०१)अनुसूचित जाती उपयोजना (०१)(०८) जागतिक बँकेद्वारे अर्थसहाय्य केल्या जाणा-या राज्यातील शिक्षण पद्धतीचे अध्यापन, अध्ययन व परिणाम यांचे बळकटीकरण(राज्य हिस्सा ४०%) (कार्यक्रम) (२२०२ के ८२९) ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	निरंक	१३,८९,७९,०००	१३,८९,७९,०००	५,९७,०५,३३३
	एकूण (केंद्र व राज्यहिस्सा)	निरंक	३४,७२,८६,०००	३४,७२,८६,०००	१४,९२,६३,३३३

३. उपरोक्त स्तंभ क्र.६ मध्ये दर्शविलेला निधी खालील प्रमाणे घटकनिहाय व बाबनिहाय वितरीत करण्यात येत आहे.

(रक्कम रुपये)

अ.क्र	लेखाशीर्ष	खर्चाची बाब	घटक
			अनु.जाती (SCP)
१	केंद्रहिस्सा (६०%) २२०२ के ८११ ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	आवर्ती	४,११,३०,०००
		अनावर्ती	४,८४,२८,०००
		एकूण	८,९५,५८,०००
२	राज्यहिस्सा (४०%) २२०२ के ८२९ ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	आवर्ती	२,७४,२०,०००
		अनावर्ती	३,२२,८५,३३३
		एकूण	५,९७,०५,३३३
		एकूण (केंद्र+राज्यहिस्सा)	१४,९२,६३,३३३

४. वरील तक्त्यात दर्शविण्यात आल्याप्रमाणे ज्या घटकांसाठी व ज्या बाबींसाठी निधी वितरीत करण्यात आला आहे, त्याच मर्यादेत त्या घटकांसाठी व बाबींसाठी निधी खर्च होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.

५. राज्यातील शिक्षण पद्धतीतील अध्यापन, अध्ययन व परिणाम यांचे बळकटीकरण प्रकल्पांतर्गत अनुसूचित जाती उपयोजनेवरील(SCP) खर्च हा Single Nodal Account (SNA) खात्यामधून करण्यात यावा.

६. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांनी सदर तरतुद खर्च करताना महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका, वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका यामधील वित्तिय नियम तसेच वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन दि.१२.०४.२०२३, दि.०८.१२.२०२३ व दि.०५.०२.२०२४ रोजीच्या शासन परिपत्रकातील दिलेल्या निर्देशांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

७. अनुसूचित जाती उपयोजना या लेखाशिर्षाखाली उपलब्ध करून दिलेल्या तरतूदीतून झालेल्या खर्चाचा अहवाल, निधी उपयोगिता प्रमाणपत्र, लेखाशिर्षनिहाय/ उप लेखाशिर्षनिहाय साध्य झालेले भौतिक उद्दिष्ट्ये इ. माहिती, संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी यांनी आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग व शालेय शिक्षण विभागास प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत न चुकता पाठवावी.

८. अनुसूचित जाती विशेष घटक कार्यक्रमांतर्गत, अनुसूचित जाती उपयोजना बाह्य क्षेत्रात केलेला खर्च स्वतंत्रपणे नोंदविला जाईल याची दक्षता घ्यावी. जेणेकरून शासनाला उपयोजने क्षेत्राबाहेरील योजनांवर होणाऱ्या खर्चावर संनियंत्रण ठेवता येईल.

९. अनुसूचित जाती विशेष घटक कार्यक्रमांतर्गत उपलब्ध करून दिलेल्या तरतुदीतून या योजनेच्या आराखड्यानुसार आवश्यकता असेल तिथे अनुसूचित जाती उपयोजना क्षेत्रात पायाभूत सुविधा निर्माण करण्याबाबतच्या तसेच वैयक्तिक लाभाच्या योजना घेण्यात याव्यात आणि अनुसूचित जाती उपयोजना बाह्य क्षेत्रात फक्त वैयक्तिक लाभाच्या योजना घेण्यात याव्यात.

१०. सदर योजनेसाठी सह सचिव/उप सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून व अवर सचिव/कक्ष अधिकारी (लेखा शाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय यांना “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात आले आहे.

११. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाचे दि.१२.०४.२०२३, दि.०८.१२.२०२३ व दि.०५.०२.२०२४ रोजीचे परिपत्रक व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचे दि.१३.०२.२०२४ च्या शासन निर्णयान्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

१२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक २०२४०२१६११५६१००६२१ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(शरद माकणे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. अध्यक्ष, विधानसभा, विधान भवन, मुंबई.
५. मा. उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधान भवन, मुंबई.

६. मा. उपसभापती, विधान परिषद, विधान भवन, मुंबई.
७. मा. मंत्री, शालेय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
८. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद(सर्व)
१३. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र १/२ मुंबई, नागपूर
१४. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर
१५. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, चर्नीरोड, मुंबई
१६. संचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे
१७. शिक्षण संचालक(माध्य. व उच्च माध्य.), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१८. शिक्षण संचालक(प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१९. शिक्षण संचालक(योजना), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२०. शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक)(सर्व)
२१. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक)(सर्व)
२२. प्राचार्य, जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था (सर्व)
२३. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२४. अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई
२५. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
२६. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
२७. सर्व सह सचिव / उप सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२८. अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी, रोख शाखा, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२९. अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी, अर्थसंकल्प शाखा, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना आवश्यक त्या कार्यवाहीच्या विनंतीसह.
३०. निवड नस्ती (एसडी-६)